

“El proper govern català ha de preparar el procés cap a la independència”

El polític Ferran Requejo (Barcelona, 1951) analitza les propostes catalanes de pacte fiscal i augura un fracàs de les negociacions amb Madrid, una radicalització de CiU i, després de les properes eleccions, un govern de coalició CiU amb ERC.

El govern de la Generalitat ha fet una proposta de pacte fiscal basada en el concert econòmic. Aquest model té el suport d'Esquerra, Iniciativa i Laporta; Solidaritat ho posa a votació entre els seus militants i el PSC demana una agència tributària consorciada amb l'estat en compte d'una agència exclusivament catalana que recapti, gestioni i inspeccioni els impostos. Quina és l'opció més desitjable?

—Idealment, el model del concert econòmic ha funcionat molt bé per als navarresos i bascos. Per a Catalunya el model ideal també seria aquest. El que sortirà del Parlament no serà exactament el concert —tot i que es fa servir el terme com a referència— però no serà un model de caire confederal. Per exemple, previsiblement es regularà una certa quota de solidaritat —cosa que el model base no fa. La clau és què passa amb la hisenda pròpia. Si es manté la idea que des de Catalunya es recaptaran els impostos i es tindrà la clau de la caixa, aquest seria un bon model. Seria un canvi del model de finançament, no una reforma de l'anterior. No crec que el PSC, finalment, pugui acceptar això en aquests termes, però CiU tampoc no pot rebaixar-los gaire, perquè el món ha canviat molt en els últims dos o tres anys i les seves pròpies bases estan pressionant. CiU no es pot arriscar a fer un model Castells-2 —basat en el model de l'ex-conseller d'Economia del PSC, Antoni Castells, que s'ha demostrat que no és un bon model.

—El consens amb el PSC ha de ser prioritari?

—No. El més important és la proposta. Una proposta que crec que mai no serà acceptada per l'altra banda. La paradoxa del pacte fiscal radica en el fet que les dues parts donen per descomptat que l'acord és impossible. Això no vol dir que, des de la perspectiva catalana, no s'hagi de fer.

—Per què?

—Perquè això reforça molt la posició més rupturista a implementar en un futur immediat. Serà com repetir la jugada de l'Estatut, però en l'àmbit del finançament. L'Estatut va fracassar però va tenir una cosa bona: que es va fer. Si no ho intentes, no saps mai què passarà i quins són els límits de l'escenari on et mous. Posteriorment, la sentència del TC va trencar totalment les ambigüitats constitucionals que pogués haver-hi. Ara ja sabem que estem en un altre terreny de joc. Amb el finançament passa el mateix. Mai no s'havia fet i el resultat serà un altre tancament de porta a Catalunya per part de l'estat. Això legítima o reforça la posició més rupturista de les forces catalanes i de la societat civil per tenir un finançament just i suficient.

—L'agència tributària consorciada que proposa el PSC seria un canvi de model de finançament?

—Crec que no. Al capdavant, el poder de l'estat té molts mecanismes per a fer trampes: incompleix la llei constantment, no executa els diners pressupos-

“La paradoxa del pacte fiscal radica en el fet que les dues parts donen per descomptat que l'acord és impossible.”

TINA BAGUE/ARXIU

tats, no paga els pactes d'anys anteriors, etc. No sortiríem de l'atzucac. Estaríem dins de la mateixa gàbia de sempre. No representaria cap canvi de model.

—És constitucional el concert per a Catalunya?

—Resulta clar que la Constitució no marca un model específic de finançament. No és veritat que el model del concert es basa exclusivament en els drets històrics reflectits en l'addicional primera de la Constitució. Una llei orgànica general com la LOFCA [Llei Orgànica del Finançament de les Comunitats Autònomes] pot regular pràcticament el que vulgui, també as-

senyalant diferències entre comunitats autònomes. Això seria perfectament constitucional.

—El que sí que implicaria un nou model és la reforma de la LOFCA?

—Aquí hi ha la batalla política. Però tenint en compte la cultura política del PP i del PSOE —que per a aquestes qüestions són cultures molt similars i molt primitives— no crec que sigui possible, a la pràctica, introduir singularitats importants a la LOFCA.

—No hi ha cap possibilitat que la negociació amb Madrid surti bé?

—Crec que no. L'objectiu polític no és que surti malament, l'objectiu

és haver fet la negociació. El resultat tot apunta que serà negatiu. Un pacte raonable s'ha intentat, però no ha estat possible. De cara a Europa això et dona legitimitat per a adoptar una posició més rupturista en un futur proper.

—És un pas decidit de CiU per a anar guanyant arguments per al sobiranisme?

—És per a tenir més trumfos a la mà, guanyar temps i legitimar una posició més radicalitzada en un futur immediat. Crec que és un encert de CiU haver establert l'estratègia del pacte fiscal, sempre que finalment no s'allunyi de la perspectiva del concert com a referèn-

cia de fons. És un mèrit del president Mas que, a pesar de les retallades, no s'ha erosionat. Al contrari que en Rajoy, la imatge del qual en sis mesos ha quedat completament destrossada, en Mas té una resiliència, una estabilitat, un tremp, que el farà guanyar les properes eleccions molt probablement.

—Segur que el fracàs de la negociació radicalitzarà CiU?

—No tindran més remei. Estem en un context d'una crisi econòmica importantíssima i la possibilitat d'una intervenció europea s'està accelerant. Encara no és diàfana, però s'accelera. Hi ha qui diu que això podria passar

en els propers mesos. Si això passa, de rebot pot haver-hi una reintervenció de les autonomies per part de l'estat. En aquest escenari, crec que al president Mas no li tocaria més remei que convocar eleccions anticipades. Si no hi ha intervenció, hi haurà igualment eleccions anticipades, encara que més tard, quan no hi hagi pacte fiscal. Siguin abans o després, aquestes eleccions obriran un escenari nou.

—**Amb una CiU més sobiranista?**

—CiU ja no podrà anar amb la promesa de pacte fiscal, òbviament, però tampoc amb la d'una hisenda pròpia, perquè és gairebé el mateix i l'electorat de Catalunya ja no està per a gaires romanços. CiU s'haurà de radicalitzar, encara que sigui sense desfer-se del tot d'aquest llenguatge d'ambigüitats calculades que domina tan bé, però tot plegat implicarà un gir important. Després de les eleccions crec que s'hauria d'establir un govern de coalició, com a mínim de CiU amb Esquerra —que previsiblement pot pujar fins als 20 diputats. Un govern per a preparar el procés cap a la independència. S'ha de treballar molt abans de poder declarar la independència amb garanties d'èxit. El mateix govern ha d'estar organitzat pensant en això, sobretot en l'escena internacional. Has de buscar aliats o, com a mínim, procurar disminuir el nombre d'actors contraris al procés. S'ha de parlar amb els EUA, amb Nacions Unides i tenir els aliats convenients dins de l'escena europea. S'ha de tenir present que si Catalunya marxa d'Espanya, Espanya s'afebleix i això és interessant que passi per a altres països de la UE. Si tot això passa, l'estat reaccionarà amb molta virulència: mediàtica, política, jurídica, internacional, pot declarar l'estat de setge o suspendre l'autonomia...

—**Un procés complex.**

—La declaració d'independència és l'última fase del procés. Abans s'han de preparar bé molts àmbits i aspectes per a tenir probabilitats d'èxit. Ara mateix no en tindriem cap. S'ha de governar amb una agenda específica tant internament com externament.

—**Un govern més pensat a fer feina de diplomàcia?**

—S'ha de fer també la gestió quotidiana. Però s'ha de tenir clar quin és l'objectiu prioritari. Es tracta d'un govern

“Està sortint de nou la cultura política espanyola dels últims cinc-cents anys.”

per a reforçar la posició de Catalunya al món. I no hi ha millor reforç que constituir un nou estat dins de l'escena europea.

—**I a nivell interior?**

—Cal consolidar una majoria social àmplia a favor de la independència, que, segons les enquestes, és cada cop més gran i que continuarà creixent. També has d'anar creant un consens parlamentari amb les forces catalanistes. Tot això s'ha de fer molt bé i amb molt rigor, amb molta professionalitat. El proper govern no pot ser un govern més. Ha d'estar orientat per a aconseguir un estat propi. Tot això era bastant impensable fa només quatre anys, però els processos s'han accelerat molt. I la crisi també és un factor d'acceleració. Entre el món empresarial, les elits polítiques o els analistes, la paraula independència ja s'ha fet d'ús normal.

—**Alhora que Espanya s'hi radicalitza en contra?**

—Sí. També està sortint de nou la cultura política espanyola dels últims cinc-cents anys. En l'època contemporània, Espanya sempre ha estat una mala còpia de França. Tant el PP com el PSOE sostenen una visió afrancesada de l'estat, en la qual l'important és el poder central i la resta són coses de tercera divisió. A Espanya s'està molt lluny de la cultura federal que tenen altres països, i encara més lluny d'una

cultura plurinacional. Ideològicament, tant la dreta com l'esquerra espanyola estan molt endarrerides. Mantenen posicions molt antiquades, pràcticament reaccionàries en termes liberals i en termes democràtics. El pluralisme nacional els és aliè.

—**Per què no es fan flexibles nacionalment davant l'amenaça de secessió?**

—Els es creuen suficientment forts. La independència de Catalunya encara no fa por. La tenen al guió des de fa pocs mesos, però encara no com una prioritat. Ara ja estan treballant-hi, perquè cada setmana surt alguna cosa que intenta deslegitimar CiU, el govern de la Generalitat, partits catalans, etc. Ens hem d'acostumar a això perquè se succeiran ofensives judicials, jurídiques, internacionals, mediàtiques i de tota mena. I al final poden respondre de manera més contundent. L'estat té molts recursos —polítics, jurídics i internacionals— per a actuar. Per això s'ha d'estar molt ben preparat per a saber com respondre a cada agressió, quines aliances s'han de tenir i quin discurs s'ha de fer tant cap a la població catalana mateixa com cap als actors internacionals. S'han de fer les coses molt ben fetes perquè ens hi juguem molt. Un procés de secessió és el procés més difícil que una nació sense estat es pot plantejar dins d'una democràcia liberal.

—**Per què?**

—De processos de secessió dins de democràcies liberals pràcticament no n'hi ha hagut cap al món. Només observem el cas de Suècia i Noruega a començament del segle XX i els d'algunes illes... Però les illes tenen sempre dinàmiques polítiques específiques en política comparada. Per tant no hi ha referents empírics i les coses s'han de fer rigorosament, pas a pas i calculant costos i beneficis de cada moviment. Dic això perquè de vegades detecto un cert “independentisme de foc de camp”, que ve a dir que només depèn dels catalans ser independents. No. El procés és molt més complex. És el camí per on hem de transitar, però no és un camí fàcil. Requereix contundència i fermesa en els objectius, però molta professionalitat, aliances, astúcia i complicitats en les passes que s'aniran donant.

Alex Milian